

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMÝŘI A MĚSTĚ PRAŽSKÉ
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMÝŘI

Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze

PŘEDNÍ ZPRÁVA
VÝZKUMŮ

Průzkumy v Litoměřích
Průzkumy v Litoměřích

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

TĚŠETICE (okr. Olomouc)

Intravilán. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červnu a červenci 2004 byl prováděn dohled při II. etapě rekonstrukce silnice v centru obce Těšetice. Při hloubení kanalizačního výkopu bylo narušeno pět objektů, z nichž jeden, zásobní jáma vakovitého řezu, je datován do období popelnicových polí.

Lokalita se nachází na SZ okraji obce u nového hřbitova. Jedná se o nevýraznou terasu nad levobřežím potoka Šumice v nadmořské výšce 226 m. Naleziště lze identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, mapový list 24-22-17, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. – 434:254 a 439:250 mm

Marek Kalábek, AC Olomouc

Resumé

Těšetice (Bez. Olomouc). Bauter Teil der Gemeinde. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

TULEŠICE (okr. Znojmo)

„Na dlouhých záhonech“ (Tulešice III). ÚK. Sídliště. Záchranný výzkum.

U západního okraje zámeckého parku v Tulešicích bylo na trase VTL plynovodu Vémyslice – Tulešice zachyceno 20 pravěkých objektů (obr. 10), které reprezentují především osídlení klasického stupně kultury únětické. Většina objektů náleží do kategorie zásobní jáma a kúlová jamka, zachycena však byla i mohutná kulturní vrstva v jižní části sídliště, dosahující mocnosti až 40 cm. Následný vývoj dokládá zbytek pece horákovské kultury, který překrývá jednu ze zásobních jam (517) a dokládá tak možný rozsah osídlení sídliště, které se podařilo lokalizovat na trati „Žižkovská“.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Tulešice (Bez. Znojmo). „Na dlouhých záhonech“ (Tulešice III). Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 10. Tulešice. Zásobní jáma 517 s vypreparovanou koncentrací nálezů.

Tulešice. Vorratsgrube Nr. 517 mit der präparierten Konzentration der Funde.

VÍTONICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Podolská fáze – KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu výzkumu trasy výkopu pro vodovod se podařilo na katastru Vítonic a především ve vlastním jádru obce, na návsi, zachytit celkem 19 pravěkých a středověkých objektů, které dokládají vývoj osídlení tohoto exponovaného prostoru. Velmi intenzivní osídlení zaznamenáváme v období pozdní doby bronzové. Sídliště bylo rozloženo na většině území současného intravilánu obce; náleží k němu objekty 502 a 503 v odbočce k č. p. 23, objekt 504 za obecním úřadem, a dále podstatná část objektů na návsi. Můžeme snad k němu připočítat i oba nedatované objekty v poloze „Klínek“ a „Nad krávinem“, které se nacházejí cca 100 m vzdušnou čarou od posledního objektu v intravilánu obce. Sídliště bylo rozsáhlé a zachyceny jsou všechny základní typy objektů od běžných jam přes zásobní jámy až snad po polozemnice.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Vítonice (Bez. Znojmo). Bauter Teil der Gemeinde. Podolí Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

VRCHOSLAVICE (okr. Prostějov)

„Za hrábě“ (Vrchoslavice I). ÚK, mladší doba bronzová. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Dálnice D1, stavba 0134.1/I. etapa. Lokalita se nachází v trase hlavního tělesa dálnice v kilometráži 48,8–49,15 km. Osídlení je soustředěno na hraně výrazné sprašové terasy táhnoucí se mezi Vyškovem a Kroměříží. Svah svažující se V směrem, na levém břehu potoka Pavlovičky v nadmořské výšce 206–210 m n. m. Zkoumaný prostor je identifikován na mapě ZM ČR 1 : 10 000 na mapovém listu č. 24-42-09 těmito koordináty: 130:316; 130:310; 115:316; 115:310 mm od Z.J sekční čáry. Na ploše 150 × 50 m bylo dokumentováno celkem 80 pravěkých objektů, 2 žárové hroby a 1 kostrový.

Únětická kultura – sídelní okrsek: kolem 10 objektů zásobního charakteru. U Z stěny objektu č. 35 je uložena kostra dítěte. Funerální okrsek: H3 – kostrový hrob, jedinec byl uložen na pravém boku v ornici vrstvě, hrobová jáma nezachycena.

Mladší doba bronzová – funerální okrsek: 2 žárové hroby, jeden z nich jamkový (bez dalších nálezů), druhý popelnicový – jen 1 nádoba.

„Panský lán“ (Vrchoslavice II). ÚK. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Dálnice D1, stavba 0134.1/I. etapa. Lokalita se nachází v trase hlavního tělesa dálnice v kilometráži 49,15–49,40 km. Osídlení soustředěno na hraně výrazné sprašové terasy táhnoucí se mezi Vyškovem a Kroměříží, na pravém břehu potoka Pavlovičky. Nadmořská výška lokality činí 210 m n. m. Svah mírně svažující se J směrem. Zkoumaný prostor je identifikován na mapě ZM ČR 1 : 10 000 na listu č. 24-42-09 těmito koordináty: 140:316; 140:310; 155:316; 155:310 mm od Z.J sekční čáry.

Na ploše 250 × 50 m bylo dokumentováno celkem 115 pravěkých objektů, 15 kostrových hrobů a 1 pohřeb v jámě. Únětická kultura – starší fáze. Sídlní okrsek: 15–20 objektů zásobního charakteru. U S stěny objektu č. 17 uložen pohřeb ženy s keramickými milodary a lasturami velevruba. Žena byla uložena na pravém boku ve skrčené poloze. Funerální okrsek: mezi sídlíštními objekty 3 kostrové hroby s bohatou keramikou výbavou orientované ve směru V-Z.

„Na dílech“ (Vrchoslavice III). VěS, KSPP. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

Dálnice D1, stavba 0134.1/I. etapa. Výzkum byl vyvolán výstavbou dočasného připojení stavby dálnice D1 stavby 0134.1 v kilometru 50,4 km na komunikaci č. II/47 (Vyškov – Kroměříž) v prostoru mezi obcemi Vrchoslavicemi a Stříbrnicemi.

Osídlení bylo soustředěno na hraně výrazné sprašové terasy táhnoucí se mezi Vyškovem a Kroměříží. Nadmořská výška zachyceného osídlení se pohybuje okolo 210 m n. m. Terasa orientovaná J směrem poskytovala vynikající rozhled severním směrem, kterým se nachází níva řičky Hané. Zkoumaný prostor je na mapě ZM ČR 1 : 10 000, mapový list č. 24-42-09, identifikován těmito koordináty: 265:344; 365:339; 275:347; 280:343 mm od Z:J sekční čáry. Na ploše 150 × 50 m bylo dokumentováno celkem 40 pravěkých objektů, 3 žárové a 5 kostrové hroby.

Věteřovská skupina – sídlíšní okrsek: 40 objektů zásobního a sídlíštního charakteru. Funerální okrsek: 5 kostrových hrobů orientovaných V-Z, z nichž k zajímavým patří hrob H4, ve kterém byl uložen muž ve skrčené poloze na pravém boku. Před hrudníkem byla uložena souprava bronzové sekerky a bronzové dýky, u které se vedle ostří dochoval měděný drátek spirálovitě obkružující dnes již nedochovanou rukojeť vyrobenou z organického materiálu.

Kultura středodunajských popelnickových polí (velatická fáze) – funerální okrsek: žárové pohřebiště tvořené 3 hroby. H8 – pohřeb byl uložen do velké amfory překryté mísou. V jejím okolí se nacházely další 3 amfory vždy překryté buď celou miskou, nebo jejím fragmentem. Ve dvou z nich se nacházela vždy 1 nádoba. Součástí kolekce celkem 13 nádob byl také džbánec uložený v prostoru mezi amforami.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška, ACO

Resumé

Vrchoslavice (Bez. Prostějov). „Za hróbní“ (Vrchoslavice I). Aunjetitzer Kultur, jüngere Bronzezeit. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Vrchoslavice (Bez. Prostějov). „Panský lán“ (Vrchoslavice II). Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Vrchoslavice (Bez. Prostějov). „Na dílech“ (Vrchoslavice III). Věteřover Gruppe. Kultur der mitteldanubischen Urnenfelder. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)

„Zadní mezicestí“. VěS. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při archeologickém výzkumu na ploše určené k výstavbě obchodního centra Makro bylo prozkoumáno a zdokumentováno i několik objektů věteřovské skupiny. Spodní část jednoho z nich (K 631) byl pokryt souvislou vrstvou rozbitých nádob. Převažovaly hrnce střední velikosti, koflíky, soudečkovité hrnky na nožkách a mísy. Pod vrstvou střepů, zcela na dně objektu, ležela přeražená znotěrka. Z dalších věteřovských objektů byla získána charakteristická keramika, včetně zlomku vykuřovadla, ale také doklady místního zpracování parohu.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Zlín (Kataster Malenovice, Bez. Zlín). „Zadní mezicestí“. Věteřover Gruppe. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZNOJMO (okr. Znojmo)

Horní nám. 3 (Althanský palác). ÚK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Nejstarším horizontem v prozkoumané stratigrafické sekvenci místnosti č. 16, ve dvorním traktu paláce, byla 20 cm mocná kulturní vrstva a drobné zahloubené objekty, které můžeme podle keramiky zařadit do průběhu kultury únětické.

Ul. Klácelova 3. ÚK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Výzkumem realizovaným na východním okraji parcely nemovitosti se podařilo prokázat intenzivní pravěké osídlení (obr. 11). Na ploše 15 m² byla zjištěna řada zahloubených objektů (kulové jámy, zásobnice, žlábk), které překrývala mohutná kulturní vrstva dosahující až 30 cm. Výzkumem se podařilo prozkoumat část nadzemního dřevěného domu, který náhle zanikl. Dokládá to především spodní část velké zásobnice, nalezená in situ v drobné jamce vytesané do skály, zbytek pece a především zásobní jáma. Pod planýrkou ze skalní drtě byl nalezen požárový destrukční horizont s bohatými nálezy keramiky s řadou rekonstruovatelných tvarů. Koncentrace nálezů, především keramiky, zvířecích kostí a kamenů, byly nalezeny i v kulturní vrstvě.

Obr. 11. Znojmo – ul. Klácelova 3. Celkový pohled na část prozkoumané plochy s objekty kultury únětické.

Znojmo – Klácelova Str. 3. Gesamtansicht an den Teil der Untersuchten Fläche mit den Objekten der Aunjetitzer Kultur.